

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 5. uri popoldne, in stane z uredniškimi izdajnimi prilogi vred po pošti prejema ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 60 3-30
četrt leta 30 1-70
Posamične številke stanejo 10 nov.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

»Primorec« izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnštvo.

Oglaš in poslanice
se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnina in oglaš je plačati loco Gorica.

»Goriška Tiskarna« A. Gabršček tiska in »alaga« razen »Soče« in »Primorca« še »Slovensko knjižnico«, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gl. 80 kr. — Oglaš v »Slov. knjižnici« se računuje po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič Gorici.

Bog in narod!

A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Vabilo na naročbo.

„Soča“ izhaja trikrat na teden: ob torkih, četrkih in sobotah opoldne.

Naročnina znaša:

vse leto 13 K 20 h,

pol leta 6 „ 60 „

četrt „ 3 „ 40 „

„Primorec“ izhaja pa vsak petek in stane za celo leto le 3 K 20 h. Kdor ne more naročiti „Soče“, naj naroči vsaj „Primorca“.

Kdor „Soče“ ne mara več, naj vrne takoj prvo številko, oziroma naj je ne sprejme, ko mu jo hoče pošta vročiti.

„Kažipo“ dobijo naročniki brezplačno s 3. ali 4. številko. Obsegal bo koledar z letničico, nove poštnice, tarife in po španijah razdeljene podatke, kakor po navadi (tudi iz Trsta in Istre). Take knjige nimajo ostali Slovenci.

Mi svojih listov ne vsiljujemo nikomur! Kdor pa čuti, da je z nami po sreči in mišljenju, naj se nas oklene in naj list tudi redno plačuje. „Soča“ nima na razpolago tajnih podpor, kakor drugi, zato je navezana edino le na redno naročnino. Lepo prosimo, da bi gg. naročniki to uvaževali! Nam je samim jako ne ljubo opominjanje!

„Soče“ — XXX. letnik.

Z današnjo številko je nastopila „Soča“ svoj XXX. letnik. Pač ni ga mogla lepše pričeti nego z novim napredkom, da bo izhajala letos po trikrat na teden, t. j. ob torkih, četrkih in sobotah opoldne. Oblika

ostane sedanja, ker je jako prikladna. — Kar se pa cene tiče, je pač takó nizka, da ob naših razmerah, t. j. ob doslej navadnem številu naročnikov in brez sleherne zasebne podpore ne more biti ceneja. Kdorkoli zna izračunati stroške takega lista, kakoršen je „Soča“, bo videl takoj, da je treba to čeno izpolnovanja dolžnostij vseh gg. naročnikov, ako hočemo sploh za silo izhajati. Narednost ali morda celo malomarnost tega pogleda nam pa mora delati neprijetne težave v izvrševanju svojih dolžnostij do naročnikov.

Ako bi imela „Soča“ vsaj 2000 naročnikov, bi bila seveda precej ceneja (le 10 K). Naši somišljeniki bi torej jako podprli našo skupno stvar, ako bi pridobivali „Soči“ novih naročnikov; širili bi iste ideje in težaje v širše narodove vrste ter dosedanjim naročnikom znižali letni trošek....

Naše somišljenike sili pa še posebna dolžnost, da se pobrigajo za razširjenje „Soče“ in „Primorca“ med narodom. Dobro organizovana četa nasprotnikov nam je prisegla — maščevanje in smrt. Ali bodo naši somišljeniki mirno držali križem roke, ko vidijo besne nasprotnike pri nečednem rovarstvu proti nam?! Menda ne! Narobe: kjerkoli se pojavlja nasprotstvo proti nam, tam naj se pokaže tudi odpor naših somišljenikov. Nobena stranka ne more delovati brez dobrega časopisa. Evo, pri nas imamo „Sočo“ in „Primorca“, ki sta pazljivo in premišljeno urejevana, da si nobena stranka ne more bolje želeli. Zato tudi se je naša stranka takó lepo razvila v takó kratkem času in proti takó oblastnim nasprotnikom. To naj naše somišljenike vspodbuja v odporu proti spletkam naših nasprotnikov in za razširjevanje naših listov v najširše vrste naroda. Kdor ne more naročiti „Soče“, naj si naroči vsaj „Primorca“, kateri dobi vsak teden za samih 3 K 20 h na leto. — Posimo rodoljubne somišljenike, da delujejo v tem smislu. Bdečih je — prihodnost! In mi vsi vendar hočemo, da bo ta prihodnost — naša! To tudi bo brez dvoma, ali ne brez sistematiškega dela in požrtvovalnega truda!

* * *

svojo zlomljeno nogo med zmaščenima konjskima nogama pod težko rešetko, je konj pri vsakem svojem naporu, da bi se rešil, neusmiljeno premetaval, in mu prizadeval neizrekljive muke. Ubogi človek se je zvižal in oprjemal z rokama, in sedaj pospeševši se je na jedno koleno in vzdignivši roki, je prosil po nemško, naj ga za božjo voljo pustijo pri življenju; sedaj pa vzmši svetli meč, ga je divje sukal, in dasi v takó strašnem položaju ter takó poškodovan, je kazal vendar, da se hoče braniti smrti. Razsvetljen od bakelj, z naježenimi rudečkastimi dlakami na obrazu, z lesketajočimi, izbuljenimi sivimi očmi, ki so kazale gnjev, bolečine in strah, je bil videti kakor v skopec ujet volk, kadar se mu bliža pastir z dvignjeno gorjačo, da ga pobije.

Naši gorjani so se ga vsmilili in ga potegnili iz pasti. Nesli so ga v grofovo hišo ter ga tam izročili stari Marti, naj bi ga zdravila. Ona se je namreč bavila s popraviljanjem spahnjenih in zlomljenih udov, ter je bila šteta v Limonti kot izborna pomočnica v boleznih. V svoji priprostosti je uboga žena mislila, da zdraveč ga, stori svojemu dobro delo, in tudi če bi imelo to biti v prid sovražniku, kateri, kakor hitro ni mogel

Iz članka, ki sledi za tem, je razvidno, kakó so naši nasprotniki obsojeni celó od svojih zaveznikov. Obsojeni so, da so lekomiselno pričeli proti osebam in „Soči“ takó grd boj, kakoršnega v Sloveniji še ni bilo.

Kaj pa je „Soča“ grešila, da so ji napovedali takó strašen boj? I, nu: potegnili se je za moža, katerega so hoteli takozvani „narodni voditelji“ politiski ubiti, dasi niso imeli za svoje početje nikakega stvarnega razloga. Ali so do danes povedali, kakaj so se spravili nad dr. Tuma s kolecem? Dolgih klepetanj kratek konec in refrain je bil vedno ta: „dr. Tuma hopeni po voditeljskem stolcu, on hoče dr. Gregorčiča izpodrinuti!“ Mi pred vsem zanikamo resničnost tega podtikanja! Ali denimo, da bi bilo kaj resnice na tem, — vprašamo: ali je hotel dr. Tuma zadaviti Gregorčiča, da bi si pridobil njegov voditeljski stolec?! Tega ne! Tudi drugače si dr. Tuma ne bi mogel pridobiti „narodnega vodstva“ razun po edino pravi poti, t. j. da bi mu ga narod sam izročil. In ako bi se kdaj to zgodilo, kaj na tem? Od kdaj pa je dr. Gregorčič intabuliran na „narodno vodstvo“? Od kdaj je prepovedano dr. Tumi ali komurkoli sploh, da ne sme težiti po Gregorčičevih častnih službah? Ali ga je treba zategadel moralno in če bi bilo mogoče materialno ubiti?!

„Soča“ se je torej toplo potegnila za krivično proganjanega dr. Tuma! Vrh tega se je predrznila, vreči v kot obrabljeno kadilnico ter je hotela uvesti nekoliko proste kritike o delovanju naših deželnih poslancev. Dr. Gregorčič in njegovi „narodni trojci“, navajeni le slavošpevov, pa niso mogli prenesti niti prvega na sebi dovolj nedolžnega pojava proste kritike v „Soči“ 18. aprila. In zagrmeli so nad nami. Sledila je nevihta za nevihto. — „Soča“ bi se bila lahko iznehila vseh neprijetnih dogodkov, ali le pod pogojem: „dr. Tuma mora izginiti s površja!“ Takó malenkostni, takó nizki so bili naši bivši „narodni voditelji“. Mi se nismo udali ne sirenskim glasovom ne oblastnim grožnjam — in sledil je oni grdi osebnostni boj, ki je prešinil z gnjevom in studom vso Slovenijo! Toliko sm. omenili, da smo ob začetku novega leta pogledali še enkrat nazaj v ho-

več škoditi, prav za prav niti ni bil več sovražnik.

Isto noč, komaj jedno uro po brezvspešnem poskusu Nemcev, je Pelagrua, zavrt v sivkast plašč, s kapuco, potegnjeno dolí do očíj, in z železno opravo pod obleko, prišel v hišo Lodrisia Viscontija, kjer je našel vrata priprta. Vojaki, ki so stražili, so ga spoznali ter pustili naprej. Takó je došel v neko dvorano, kjer mu je prišel naproti gospodar, ki ga je že nestrpno čakal.

„Sam si prišel? ob tej uri?“ je dejal Lodrisio. „Takó povej mi, kakó je šlo?“

„Naj me vrag vzame, in trakuja naj se loti vseh tistih prekletih gorjanov!“ je odgovoril Pelagrua, odlagaje plašč.

„Kaj? ti je morda spodletelo?“

„Vse je šlo narobe.“

„O, ti lenobasti izdajca!“ je kričal vitez, grozé mu s pestmi pred obrazom. „Ne vem, kaj me drži, da ti ne zbijem z lastnimi rokami še tistega malega ostanka kristijanske podobe, kateri imaš na svojem sleparskem obrazu.“

„Poslušajte vendar!“ je rekel Pelagrua, ne da bi se kdo vé kakó prestrašil radi tistega izbruhá jeze. „Jaz nisem kriv. To je storil tisti Lupq, ki

matije, pod katerih vtisi trpimo vsi še danes. Da stališče „Soče“ ni bilo lahko, to umeje pač vsakdo! Napadi so bili takó grdi, da je bilo neprijetno odgovarjati, težko molčati. Da je pri nas mogoč take vrste boj, kaj takega ni nikdo sanjal! Bivši „narodni voditelji“ so nam preskrbeli tudi to iznenađenje!

Boj proti „Soči“ je najstrastnejši v teh dneh! Zato apelujemo na vse čitatelje, ki so sploh sposobni, da trezno in nepristransko mislijo, naj sodijo svobodno nas in naše nasprotnike. Konečna sodba mora biti nam bolj ugodna! — Somišljenike pa nujno prosimo, naj se ravnajo po svojem prepričanju in naj ne trpé v svoji bližini gonje proti našemu listu; narobe: naj storijo i oni svojo dolžnost ter praskrbé „Soči“ srečen začetek — XXX-letnice njenega obstanka. Z močno razširjenima listoma „Soča“ in „Primorec“ bo tudi stranka močna in nepremagljiva! Le takó bo mogoče dokončati na zdravi podlagi boj za vsestransko osvoboje slovenskega naroda iz krempljev lahonske nadvlade in birokratske samovoljnosti.

Obsodba „Goričanov“ na celi črti.

V člankih „Bodi jasno“ smo povedali, kakó ostro je obsodil celó „Prim. List“ dr. Gregorčiča in njegovo najnovejšo „narodno vodstvo“; ob enem smo jasno obrazložili svoje stališče do klerikalizma, ki se nam vtihotaplja po stranki „Prim. Lista“, ter povedali svoje mnenje o razpadu umetno skrpučane „Goričanske“ barake. Ker se je oglašil „P. L.“ na takó oster način, smo rekli, da se je morda že utegnila maščevati ona nenravna sila, ki je združila „ognej in vodo“ v boju proti nam „Sočaom“.

Za „P. L.“ se je oglasila „Edinost“, ki je obsodila Gregorčičeva lista kar najhuje mogoče, češ, da takó nizko se ni padlo nikdar slov. časnikarstvo kakor lista bivšega narodnega voditelja dr. Gr.

Vsled ove taktike „Prim. Lista“ smo pričakovali vsak dan tudi „Slovenca“, da se podobno izjavi. Ker smo pričakovali, kar smo napovedali v člankih „Bodi jasno“,

je bil že obsojen na vislice, tisti Ottrinov oproda, saj ga poznate! Ni mi pustil časa, da bi odpregel konje, in dobro še, da sem mu mogel uiti iz krempljev, ter priti vam sem-le poročat.

„In te je nemara kdo spoznal?“

„Ne, ker sem imel kapuco dolí do očíj, in tudi se je bilo temno.“

„Kakó je bilo pa z Nemci?“

„Zapodili so jih.“

„Kdo? Nemara črda vkup prig-nanih kmetačev, kateri so bili vrh tega še nepripravljeni napadeni?“

Tu mu je rosatski oskrbnik dopo-vedal vse, kakor se je bilo dogodilo.

Ko je uni slišal, kakó so se Limontini hrabro branili, mu je bilo pri sreči kakor tičarju, kadar mu drozgi uidejo iz mreže, ter mu hudomušno ne privoščijo veselja, da bi jim zavil vrat. „Sodrga!“ je vpil, „lopovi! — A jaz, kje sem bil jaz z glavo. Da sem poveril to prevažno opravilo takemu zanikrnežu? Dà, dà, sam sem kriv, in sedaj prav mi je! Ti pa le pojdi! zaigral si svojo srečo. Če bi bil jaz prišel do gospodstva v Milanu, bi ne bil ti nikoli več mraza trpel, in gotovo bi ne bil umrl kot Markov oskrbnik.“

(Dalje pride).

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

==

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Torej so dvignili most, ker ni bilo nobenega več, da bi to zabranjeval; in ko so se napravljali, da bi še rešetko lepó popolnoma spustili, so gledali, da sta bila vjeta pod njo lep ogerski rujavec in njegov jezdec. Konj, kateremu je bila padla tista grozna teža na zadnji del hrbta, je imel zadnji nogi zlomljeni; vojak je bil vjet za nogo, in oba sta se zvižala, da bi se rešila izpod neznosne teže. Uboga žival je imela zadnji del života pomaščen ob tla, griva se ji je ježila na vratu, ognjeni očesi ste ji hoteli sikniti iz glave, nosnici ste bili razširjeni; sedaj pa sedaj je vzdigovala glavo, stegovala sprednji nogi naprej, pa zopet potegovala k prsim, krivila ju ter divje praskala z njima, hoté zravnati se po koncu. Skušala je ugrizti vsakega, ki se ji je bližal, ter bolestno hropela. Vojaka, ki je imel

to se je vresnilo! „Slovenec“ se je oglašil pretekli četrtak s tem-le člankom:

Goriške razmere.

V zadnjih mesecih so se na Goriškem zvršile pomembne politične spremembe. Stranka, ki je bila do tedaj zbrana okrog „Soče“, se je razdvojila. Dr. Gregorčič in grof Coronini s svojimi somišljeniki so zapustili „Sočo“, kjer imata glavno besedo dr. Tuma in Gabršček. Proti „Soči“ se je osnoval list „Gorica“, ki pa je iste smeri krkor „Soča“: proti „Primorcu“ pri „Soci“ se prične z novim letom izdajati pri „Gorici“ „Narod“. Boj se je bil tako hud in ob enem tako malenkosten, da ga mu v tem pogledu se ni bilo podobnega v Slovincih. — Vedno smo čakali, da bomo konečno venderle zvedeli, kje je vzrok tej grozni borbi. Menili smo, da taki napori na obeh straneh ne morejo imeti svojega razloga samo v osebnostih. Čakali smo na to brez vspeha. Poznali smo že „Sočo“ od nekdaj kot list naroden, v verskem pogledu indiferenten, v gospodarskem brez jasnih načel, pazljivo smo prebirali „Gorico“, a do danes ne moremo reči druzega, kakor da je v tem trojnem pogledu kakor jajce jajcu podobna „Soči“.

Stvarnih razločkov, stvarnih nasprotstev mej „Sočo“ in „Gorico“ ni. Nobena neče biti klerikalna, dasi ima vsaka na svoji strani klerikalce in mora z njimi računati, in zaradi zadnjega tudi nobena ne more biti očitno liberalna. Oba lista in z njima obe stranki tavata v nekem polmraku ter ne veste ne kam ne kako. (?)

Spor je samo osebni. V tem oziru pa je napravil že veliko zla. Javno delujoči, v mnogih ozirih zaslužni možje na obeh straneh se blatijo po nasprotnih si glasilih tako, da smo to opazili celo na Kranjskem, kjer imamo v tem oziru priznano dobro šolo.

In vse to ne iz stvarnih, načelnih razlogov, marveč le iz osebnih. Vlatijo se od ene kakor od druge strani na dan nabivstvene stvari, o katerih ima lahko vsak svojo misel, ter se na podlagi istih po tem rojaki osebno pobijajo mej seboj po glasilih slovenskih, ki imajo, in to celo ob naših narodnih mejah, neizmerno veliko nujnejšega in važnejšega posla.

Ako sta hotela dr. Gregorčič in Coronini nastopiti od „Soče“ različna boljša pota, tedaj bi se naj bila oklenila „Primorskega lista“ in za njim stojete stranke. Ker tega nista storila in sta ostala na stališču „Soče“, je ves ta razpor le osebni in v javnosti neutemeljen tembolj, ker bo donesal le zle posledice za slovenski narod na Goriškem.

V mnogem oziru zato pritrujemo besedam poslanca dr. Laginje, s katerimi je nedavno na shodu polit. društva „Edinost“ rahlo, kakor je prikladno njegovi plemeniti naravi a vendar odločno obsojal ta goriški razpor ter pozivljaj goriske Slovence, naj složno postopajo v prospeh svojega naroda. Seveda je sloga mogoča le med onimi, katere družijo le te ideje, ista načela. Ako se tudi mi izjavljamo za slogo mej goriškimi Slovenci, povdarjamo ob enem, da bi morali vsi goriški Slovenci tvoriti jedno katoliško narodno stranko, tedaj jedino bi bili kos dvojni svoji glavni nalogi: na eni strani pozitivno uspešno delovati za duševni in gnetni napredek goriških Slovencev, na drugi strani braniti svojo narodno posest nasproti zemlje-lačnim Italijanom.

V političnih razmerah, kakoršne so sedaj na Goriškem, ne morejo Slovenci druzega pričakovati, kakor poraz za porazom nasproti Italijanom, mej rojaki pa razburjeno razdvojenost, ki je nevarna za toli potrebna gospodarska dela in jedino sposobna za neplodne, osebne borbe, od katerih bo imel korist le naš skupni narodni nasprotnik.

Zato pa je želeti, da se z novim letom te neznosne in pogubonosne politične razmere zboljšajo in ublaže v blagor goriških Slovencev in celokupnega našega naroda“.

Tako „Slovenec“. Pač huda obsodba Gregorčiča in Coroninija od strani — zaveznika! Huje jih ni mogoče obsoditi! Obsojena sta torej tudi od te sicer vedno prijateljske jima strani, da sta zapustila „Sočo“ ter „ne iz stvarnih, načelnih razlogov, marveč le osebnih“ osrečila goriske Slovence z razkolom, ki je tako hud in ob enem tako malenkosten, da ga mu v tem pogledu se ni bilo podobnega v Slovincih“. Torej enaka obsodba, kakor v „Pr. L.“ in „Edinosti“ in kakor smo vedno govorili v „Soči“!

Vse take obsodbe se tičejo nas „Sočanov“ le tako mimogredé. Ako so „narodni voditelji“, Gregorčič in Coronini, prišli proti nam takó „hud in malenkosten boj, da v Slovincih se ni bilo podobnega“, in ki je „le osebni, v javnosti neutemeljen“, je pač le naravno, da mi „Sočani“ nismo pometali pušek v koruzo in zbežali liki strahopetni zajci, marveč da smo se uprli takemu grdemu početju... In ta odpor nam je le v čast!

Obsodba pa zadene dovolj občutno tudi klerikalno stranko „Prim. Lista“, ki je posodila svoje moči Gregorčiču in Coroniniju za tak „malenkosten in žalosten osebni boj“. V čast jej utegne biti kolikor-toliko vsaj sedanja izpoved in obsodba dosedanjega zaveznika. „Soča“ je govorila jasno dovolj, da „Prim. List“ vè, pričem da je z njo. Zato tudi ni docela resnično, kakor „Slovenec“ pripoveduje. Res je torej, da med „Sočo“ in „Prim. Listom“ so neka načelna nasprotja, kakor smo obrazložili v člankih „Boji jasno“. Na tem polju bomo imeli torej še marsikako prasko, ali vsekdar dostojno po obliki in vsebini. Da bi danes pretresali članek v „Slovencu“, v kolikor se nas zadeva in nas točno ne označuje, se nam ne zdi ne umestno ne potrebno. Čitatelji naši so nas dobro umeli, ker smo govorili dovolj jasno, kar bomo delali tudi v prihodnje. Na tem mestu smo le hoteli konstatovati dejstvo, kako ostro sta obsojena Gregorčič in Coronini na vsej črti. V dosego nedednega namena: „moralno in materijalno pobiti neljube narodne delavce“ — sta se združila s klerikalnimi, liberalnimi in celo demokratskimi življi, čes: „hilf, was helfen kann!“ da le „Sočane“ pobijemo! Zdaj se ta nenaravna zveza že maštuje nad njima samima in nad njiju okolico. Coronini je že izginil s političnega obnebja; odšel je sam, da ga volilci ne pošljejo! Ostal je dr. Gregorčič, ki nima najmanjšega pregleda o stanju svojih akcij. Spozna pa to v kratkem — in takrat se bo gotovo bridko spominjal na lepe stare čase, katere je takó lahkomišelnó zapravil in iznenadil svo Slovenijo... s takó hudim in obenem takó malenkostnim bojem — brez stvarnih, marveč le iz osebnih razlogov! — da ga v tem pogledu ni bilo podobnega v Slovincih“. Mi „Sočani“ si peremo roke!

DOPISI.

Iz Prage. — („Česká Mysl“). — Volitve. — Odmev „slovenske vzajemnosti“. — Radikalci. Čehi so že dolgo čutili potrebo filozofičnega lista, kjer bi mogli koncentrovati modroslovne plodove češkega duha v domačem jeziku. Letos so ustanovili tak list, nazvan „Česká Mysl“. Izšla je prva številka te revije. List ima pred vsem dve dobri lastnosti: hoče biti neodvisen list, ne prištas kakršnegakoli filozofičnega sestava, svoja predala odpira vsem člankom, samo da obravnavajo znanstveno stvarino po znanstveni metodi. Drugič pa bo de revija ne samo češka misel po imenu, ampak tudi po duhu. Tolmačila bo češki duh v njega zgodovinskem razvoju in v njega razmerju do vede in vere. To bo spoznavanje samega sebe.

Prva številka nas je prebrčala, da najde tu i lajik, to je oni, ki se ne peča tako podrobno s posameznimi modroslovnimi vprašanji, mnogo hvaležnega berila. Omenjam, da prinaša 1. štev. tudi začetek dopisa o slovenskem modroslovju izpod peresa dr. Iv. Zmavca. Dopis ima glavno informacijski značaj. Dr. Zmavec, ki je napisal doslej v nemškem jeziku nekaj razprav o Aristotelu in sv. Tomažu Akvinskem, pravi o slovenskih novoskolastičnih modroslovcih, da se mnogi res odlikujejo po bistroumnosti in gorečnosti (srečno izbrana beseda!), toda ta čestó prevladuje prvo, kar ni koristno.

Omenja Mahniča in njegovega „Rimskega Katoličana“, kjer je mnogo teoretičnih, čestó izbornih razprav iz vseh strok skolastične filozofije, iz večine prvih te vrste v slovenskem znanstvu.

Dr. Aleš Ušeničnik mu je spreten mož, samo da bi bil bolj stvaren in manj tendenciozen. Literarne, znanstvene in politične slovenske razmere kritikuje na preveč malenkosten način, pri tem se pa posamezne stroke filozofije (tudi skolastične) ne obde-lujejo.

O dr. Lampetu pravi, da se odlikuje z mirnostjo, ki ugaja. On v resnici ljubi znanstveno delo.

Lampe je skolastik, a pri tem ni slep za napredek novejšje filozofije in umi spraviti v soglasje aristotelsko-tomistična (Sv. Tomaža Akv.) načela z moderno empirično znanostjo, n. pr. z dušeslovjem. —

Namesto odstopivšega poslanca G. Adámka so v enem volilnem mestu radi-

^{*)} Tako imenujemo modroslovce, ki gojo modroslovje sv. Tomaža Akvinskoga in njegovih prvržencev, t. zv. skolastikov.

kalni in mladočeški zaupniki prosili dr. Baxo, da bi kandidoval za državni zbor. Ako se ne motim, je on odklonil, kandiduje pa njegov somišljenik St. Sokol. V dopolnilni deželnozbornski volitvi pa so proti mladočeškemu državnemu poslancu Hořici postavili prvkrat tudi socijalni demokrati svojega kandidata. Ta nima upanja, da bi za sedaj prodrl, dasi bi bilo želeti, ker bi se s tem v češkem deželnem zboru vsaj nekoliko življenja razvilo na korist delavstvu. Sedaj pa daje češki dež. zbor delavcem namesto kruha milostno dovoljenje, da si smejo ogledati menda enkrat na leto ali kolikokrat že — kraljevske insignije, to je krono, žezlo in drugo opravo, ki jo nosi češki kralj... To je socijalno delo!!! —

Ne morem si kaj, da se ne bi spominjal še enkrat „slovenske vzajemnosti slovanskih bratov“ ob priliki poseta poljskih akademikov. Kako se je utrjevala „slov. vzajemnost“, kako so se spoznavali „slovanski bratje“ med seboj in o svojih razmerah, dokazuje program, po katerem so se ravnali. Priobčujem ga po časopisu „Ohlas Doby“ (izhaja v Kolínu):

Praga: Banket, petje, ples, napitnice. Kolín: Banket, petje, ples, napitnice. Pardubice: Banket, petje, ples, napitnice. Poděbrady: Banket, petje, ples, napitnice. Nymburk: Banket, petje, ples, napitnice. Chrudim: Banket, petje, ples, napitnice. Brno: Banket, petje, ples, napitnice. Politika? Literatura? Socijalno vprašanje? Tisek? Naše in njih razmerje k Rusom? Za vsa taka in podobna vprašanja seveda ni bilo časa... In mi tožimo, da nikamer ne pridemo?! —

16. in 17. grudna je imela radikalna stranka svojo skupščino. Glavne stvari so se menda obravnavale v (10) komisijah, v javnost se ni prišlo nič. Na glavni skupščini se je odobrilo delovanje stranke, izreklo priznanje deželnozbornskemu delovanju dr. i. e, volil odbor stranke itd.

Radikalna stranka (dr. Baxa, dr. Rašin, St. Sokol), ki poudarja sedaj zlasti državno-pravni program, se imenuje državno-pravna stranka par excellence, sicer so pa to Mladočehi v prvih časih mladočeškega radikalizma. Sedaj naj bi jim pomagal antisemitizem in Hilsner do popularnosti. Tla so jim izpodkopana, ko so komaj nastopili. Radikalci preže po mladočeških mandatih. Njih vlada bo v znamenju groma in bliska, po katerem je navadno malo dežja.

Realistični dnevnik za sedaj ne izide se. Vzrok: premalo kapitala.

Domače in razne novice.

Našim gg. odjemalcem in naročnikom. — Prosimo ponovno naše gg. odjemalce in naročnike, da se gledé naročevanja tiskovin ali plačevanja naročnine itd. poslužijo v tiskarni v Gosposki ulici štev. 9. V hiši štev. 7. v Gosposki ulici (posojilnična hiša) se nahaja samo uredništvo. Torej, kdor ima kaj sporočiti ali vprašati v uredništvu, naj se potruži v posojilnično hišo v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstropje, vse drugo pa se opravi v tiskarni št. 9.

Toliko na splošno znanje in ravnanje, ker v poslednjem času se čestó dogaja, da hodijo z opravili, ki tičejo tiskarni, v uredništvo, in obratno, vsled česar jim nastajajo nepotrebna pota.

Osebnosti. — Predsedništvo c. kr. finančnega ravateljstva v Trstu je imenovalo blagajnika carinskega višega urada Evgenija Camocina in oficijala carinskega urada Josipa Koloza oficijaloma višega carinskega urada v IX. plač. razredu; oficijala Antona Mangolda blagajnikom carinskega višega urada v IX. razredu; carinska asistenta Jerneja Bierkopfa in Karola Schutzbiera oficijaloma v X. razredu in carinska vežbenika Josipa Lusnerja in Ivana Trosta asistentoma v XI. razredu.

Kardinal Missia se je povrnil v Gorico iz Rima večeraj zvečer z brzovlakom ob 6.45. Pričakovali so ga na kolodvoru dvorni svetnik viš. Bosizio, prost Jordan in več duhovščine. Po pozdravih se je odpeljal kardinal v svojo palačo.

Lahonska spletko v veleposestvu. — Tržaški „Piccolo“ od sobote je sporočil skoro neverjetno vest, da je postavilo lahonsko polit. društvo „Unione“ (predsednik Pajer!) protikandidata — čujte! — proslutega grofa Lanthierja iz Vipave, ki pa največ po Gorici živetarji. „Friuli Orientale“ pa je zanikal, da ga je kandidovala „Unione“, ter nas iznenadil z „novico“, da med posestniki je močna agitacija proti Oskarju Gabrščeku za grofa Lanthierja. — Kakó je s to kandidaturo? Mi zatrdimo javno, da med Slovenci ni nikdo takó kratkoumen, da bi bil iznašel bedasto kandidaturu debeluskoga grofa Lanthierja, ki je toliko sposoben za poslanca, kakor njegovi voli. Ne pade nam na um, da bi malce opisali ta sicer zanimivi stvor; kdorkoli je pa že kaj slišal o njem, ali ga osebno pozna, mora svečano protestovati proti drzni imputaciji, da bi takega človeka volili slovenski veleposestniki v deželni zbor! Takó nizko Slovenci se nismo padli!

Njegovo kandidaturo so torej smelo privlekli na dan Lahoni in vladni kolovodje, ki dobro vedó, da grof Lanthieri bi ne zastopal slovenskih veleposestnikov, marveč

bi plesal po Pajerjevem-vladnem taktu. Sa je tudi ob zadnjih državnozbornskih volitvah zadnji hip požrl svojo grofovsko besedo in volil z Italijani, da so ga Vipavci prav „imeditno pozdravili“, ko je prišel v Vipavo.

„Sloga“ je opozorila veleposestnike na to lahonsko spletko še le v nedeljo. Prave agitacije ali resnega vodstva za to volitev — ni. Veleposestniški odhor menda ni hotel begati volicev, ko je enkrat prevzela „Sloga“ reč v roke. Ali tudi od strani „Sloginega“ odhoda ni pravega vodstva, da bi vedeli za vsak glas, kakó je z njim. Vse je prepuščeno le zavešnosti veleposestnikov samih in skrbi posamičnih rodoljubov na deželi. Toda vkljub temu smo prepričani, da pride velika večina volilcev na volišče in da vsi oddajo glas g. Oskarju Gabrščeku. — Za Lanthierja bodo glasovali Italijani! Jako smo radovedni, ali dobi kak slovenski glas. Volitev je namreč ustna in javna!

Veleposestniki! Pridite jutri vsi na volišče! Nikdo naj ne ostaja doma! Kdor pa ne more priti v Gorico, naj pošlje pooblastilo in izkaznico (legitimacijo)! Zavrnite z dostojno odločnostjo lahonsko spletko pod pokroviteljstvom vladnih mož!

Čujemo, da to spletkareneje vodi — Lenassi; njegova desna roka je znani — Obizzi! Pozor!

„Primorski List“ kaže prav jasno svoje rožičke. Meni menda, da mu pšenica gre že v klasje po geslu: „med dvema prepiralcema žanje tretji“. Pol leta je živel v ginljivem soglasju z „Gorico“, saj je bil urednik Dermastia tudi nadzornik v uredništvu „Gorice“. V tem času so namreč gospodje menili, da že pokončajo „Soco“. Ali to ni slo, marveč „Soča“ se je celó okrepila. Zato so udarili častiti gospodje v kolu „Pr. L.“ drugo pot: obsojajo zdaj že „Sočo“ in „Gorico“, seveda gredó proti „Soči“ z loparjem, proti „Gor.“ pa bolj v rokavicah. Sam „P. L.“ se še ne upa reči, da le v njegovem taborju je telesno in duševno zveličanje goriških Slovencev, zato pa je to poskrbel ljubljanski „Slovenec“. Kar ginljivo je čitati, kakó vabi vse sloj naroda v svoje okrilje: veleposestnike in kajzarje, učitelje in duhovnike, trgovce in zadruharje, obrtnike in delavce, za vse ima sladke besede, vsem vé za pomoč! Ali pa ne pozna resničnosti treznega svarila:

Sei nicht aller Welt Freund; jedwedes Lasten tragen heisst: eignen Wert missachten und seine Würde schlagen?

Bolj posvetno pa pravi Nemec takemu listu: Mädchen für Alles!

Mi se s „P. L.“ ne bomo lasali, pa naj se toliko izzivlje in zabavlja. Na naše razprave ni dal še poštenega odgovora, dasi je zatrjeval, da se bo boril z dostojnim orozjem! Narobe: izposodil si je pri „Gorici“ že obrabljene zabavljice! Škoda papirja! — Isto velja za „Slov. List“ v Ljubljani! Fustimo pse, naj lajajo! Punktum!

Silvestrovo v Čitalnici. — Dyorana polna odličnega občinstva; zabava vseskozi živahna; spored jako izbran, obsežen, raznovrsten in dobro dovršen! — Čuli smo mešane zборе: 1. Pri oknu sva moléle slo-nela, 2. Slovo od lastovke, 3. Čerkvica, 4. Pleši pleši Tine, 5. Lahko noč, 6. V tihi noči. Večina so biseri Hajdrihovi, katere je izborno priredil za mešani zbor pevovodja g. Ivan Mercina. Čuli pa smo tudi dva zenska zbora iz znane Abtove pravljice-spevoigre „Snežulčica“, in sicer 1. Tožba pritlikovcev in 2. Sklepni zbor.

Gg. pevci in pevke so zopet dokazali da so kos nalogi, katero si je požitvalno naložil v „Goriški Čitalnici“ g. Mercina. S takim zborom se lahko ponaša naše najstarejšo društvo v Gorici. — Gg. Posega in Slokar sta izborno pela prekrasni „Dalmatinski sajkas“; le škoda, da spremljanje na glasovirju ni bilo originalno, marveč delo r. Volariča, ki skladatelja samega pač ni dosegel, ker ga niti ni mogel dovolj umeti. G.ena Klem. Hrovatinova nas je iznenadila s klasično Schubertovo „Podoknico“; glas se jej je izpolnil in okrepil, da je čist, zvo-nek in obsežen; modulacija krasna; tekst prav dobro preložen. Na viharo ploskanje je morala pesem ponoviti. Tudi prej so se že ponavljale različne pesmi. Pevovodja g. M. sme biti zares ponosen na ta večer! — Kvartet: dvoje goslij, vijola in vijolončel (gg. Šantel, brat in sestra, Širca in Eržen) nas je prvič iznenadil v tej sestavi. Sviral je Schubertov 1. Adagio in scherzo, 2. Pot-pouri slov. narodnih pesmij, 3. Ražekovo „Mačjo podoknico“ in 4. Komtschakovo „Prav-ljico“. Prav dostojno so se r. m predstavili ta večer! Pripravili so nam izreden užitek! Hvala jim! — Igra „Ali plavaj ali utoni“ je stara neslana jednotečajnjaka, ali gg. Klavžar, Sivec in g.ena Eržerčeva so naredili iz nje, kar se je sploh dalo; vzbudili so dovolj smeha in naposled živahno pohvalo. — Tom-bola na 4 dobitke je trajala do 12¼. — Vmes je imel g. Klavžar svoj stereotipni pol-nočni govor, kateri pa moramo grajati. Kdor je naš domači razkol rad podtikal, kjer je bilo mogoče, da je le bolj gorelo, naj nas ob polnočnici na Silvestrovo ne nadleguje s svojimi obsodbami o letu 1899, ne s pal-movo vejico za l. 1900. Drugega ne rečemo v „Soči“! Živahna zabava naše mladeže je trajala še nekaj časa, a polagoma se je dvo-rana vendarle izpraznila! Vsakdo je nesel domov prijetne spomine na krasni večer v naši Čitalnici!

Dobiva
se povsod!

Najboljše
voščilo (biks) sveta
je **Ciril - Metodovo voščilo**.
Dá brez truda hitro in najlepši natež.
VZDRŽI usnje mehko.
Kdor hoče obnavljati in trpežno
bleščeče in trpežno
naj kupuje samo **Ciril - Metodovo voščilo**.
Glavni zalagatelj
Ivan Drofovka v Gorici
na Travniku št. 5.
Podružnica v Sežani in Komnu.
Zaloga vsakovrstnega usnja.
Ceniki trgovcem zastoj in franko.

**Zahtevajte
povsod!**

Anton Bortolotti
kamnosek
v Gorici na Franc-Jozefovi cesti št. 33.
Zaloga
nagrobnihih spominkov vseh slogov
po ugodnih cenah
od 8 do 200 gl.

Dr. osa balzam

za želodec

Pražko hišno mazilo

Iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI

Je splošno, že 30 let znano **domače zdravilo**,
katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko
odvaja. Pri rednem uporabljanju olajšuje pre-
bavne organe in drži v pravem toku.
Velika steklen. 1 gl., mala 50 kr. S pošto 20 kr. več.

POZOR! Vsi deli zaboja
so zaznamovani s zraven
natisnjeno in zakonito
priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: Lekarne B. FRAGNER-ja, c. kr. dvarnega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi,
Mala strana, na voglu Spornrove ulice,

potem v Gorici v lekarnah Cristofolotti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironcoli.
Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Velika zaloga

vsakovrstnega usnja ter vseh drugih čev-
ljarskih protreščin

v **Kojskem** št. 95 in v **Gorici** na
Kornu št. 16,

vse iz lastne tovarne v **Rupi**.
Se toplo priporoča

Andrej Jakil,
tovarnar kož v **Rupi**.

Zaščitna znamka: SIOBO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

Iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana kot izvrstno bol ublažujoče
mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gl.
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdra-
vilno sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko s „SI-
DROM“ namreč, iz RICHTERJEVE
lekarne in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je prevedena s to
zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Namski ulici 3,

(nasproti namski cerkvi)

priloga preč. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsako-
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd.
vse po zmerni ceni. — Naročila za izdelavo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
S. (1) (P. 2)

Čemu v Ameriko,

ko si doma lahko denarja za-
služi, kdor zna pisati in brati
in mu je resna volja truditi
se. Vprašanja v tej zadevi po-
šiljajo naj se v zaprtih pismih
z napisom „Ne v Ameriko!“
poste restante v Ljubljano.

C. kr.
privilegirani
kroji,

vsakteremu
koj razum-
ljivi krojiti.

Kar napove iz knjige tabelna mera, to izpolni
vsake velikosti in mode.

MARTIN POVERAJ

v Gorici,

civilni in vojaški krojač,

z zalogo najfinjšega blaga.

Edino na Travniku št. 22. I. nadstropje.

Ima svojo izbrano zalogo vsake vrste blaga za
obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in go-
tovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako
sezono.

Velika izbér:

zavratnic in ovratnikov, gotovega perila in srajce
Jüger ter vseh drugih k oblekam spadajočih
priprav za vsaki stan po najnižji ceni.

Sprejemajo se naročila za izdelov. raznih oblek,
jaket, pelegrin, dežnih plaščev, tudi za dame,
po najnovejši modi.

Novoporočenci pozor!

Štejen si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino
pohištva v ulici Vitorini, glavni vhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici. gosposka ulica 14, blizu lekarne Gironcoli-jeve.

V zalogi

**ima najelegantnejše
sobe, na katere se
še posebej opo-
zarja!**

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki
stan. Pohištvo je po najmodernejši slogi, posebno
spalne jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu
odlikovanih Črnigajevih delavnic v ulici Ponte
nuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusnejše
izdelane in ceneje od Dunajskih in Bedapeštanskih
tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema se naročila in izdeluje po izbiri
obrisa, najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z
različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake
velikosti. Različno pohištvo, kakor: stoletne mizice,
različna obešala, preproge za okna i. t. d. Različne
stolice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne sobe.
Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom
na izbero ter razne tapetarije.

Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskr-
bijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, hodisi tedenske ali
mesečne. Pošilja se tudi izven Gorice po železnici
in parobrodih.

Odlikovana mizarska delavnica

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali stru-
garski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,
da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO
preskrbljena zaloga
obkladkov remesa)
v najrazličnejših
vrstah.

Kulantna postrežba.

ZALOGA

vseh, k mizarski
in
strgarski stroki
spadajočih potreščin.

Zahteva naj se

popis in cenik leposlovnih in drugih knjig iz naše zaloge, katerega pošiljamo franko kamorkoli.

„GORIŠKA TISKARNA“ A. GABRŠČEK V GORICI

Gosposka ulica št. 9.

(Ustanovljena leta 1893.)

(Ustanovljena leta 1893.)

e najmoderneje urejeni tiskarski zavod, kjer se izgotavlja vsako najfineje in elegantno delo v najkrajšem času po jako
kulantnih cenah, kakor:

Brosure v vseh oblikah in jezikih v modernih in trdnih platnicah, diplome za častne občane in druge enake prilike v
najrazličnejših barvah, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, društvene vsprede in vabila na kartonu ali papirju, posetnice najelegantnejše
kakovosti v škaflih z zavitki, poročila in zaročna naznanila v veliki izbiri in vseh mogočih oblikah, plesne vsprede, osmrtnice itd. itd

O začetku šolskega leta priporoča slav. šolskim vodstvom, krajnim in vseh potrebne šolske tiskovine

v slov., hrv. in ital. jeziku za Goriško in Istro, nadalje za izdelovanje uradnih zavitek (kuvert) v različnih
oblikah in kakovostih.

Velika zaloga izgotovljenih tiskovin

za c. kr. okrajna glavarstva, županstva, sodnije,
notarje, šolske, cerkvene in druge urade.

V naši založbi imamo te-le časopise:

„Soča“, celoletna naročnina stane gl. 6.60, izhaja trikrat na teden. — „Primorec“, celoletna naročnina stane gl. 1.60,
izhaja vsak teden, na štirih straneh. — „Slovanska knjižnica“, doslej je izšlo 93 snopičev najrazličnejše vsebine. Na-
daljno izdajanje začasno vstavljeno. V zalogi so na razpolago se vsi snopiči z malimi izjemami.

„Salonska knjižnica“ za odrasle izhaja v nedoločenih rokih. I. knjiga „O te ženske“, novele in črtice.
Spisal Fr. Govekar, je izšla I. 1897. Stane s poštnino vred gl. 1.10.
Izšla je ravnokar II. knjiga „Salonske knjižnice“; prinaša zaloigro „Hamlet“, cena 70 kr. — „Rokovnjači“,
narodna igra v petih dejanjih. Cena 40 kr. — „Sin“, rodbinska drama v štirih dejanjih. Cena 60 kr.

„BEN-HUR“ roman iz časov Kristusovih.

Mehko vezan gl. 1.30, trdo vezan gl. 1.65 s poštnino. Ker je ta knjiga interesantne vsebine je postalo
obče zanimanje tako, da imamo le malo izvodov več v zalogi. Kdor želi še imeti to knjigo, opozarjamo,
da si jo za časa omisli.

„Rusko-slovenski slovar in slovnica“

Sestavil M. M. Hostnik.

Cena mehko vezanemu gl. 1.50, trdo vezanemu gl. 1.80, poštnina 10 kr. več.